

ახალი ტენისლური

№31 (785) გამოდის 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

იკრძალება გვილის მემკვიდრეობა – მარად აქციუალური გამოწვევა

გოგებაშვილის შესანიშნავად ესმოდა, რომ განვითარებული აზროვნებისა და მეცყველების გახეშე გამახიურებულ ყოთხვას ფასი ასა აქვს, ამიტომ თავის სახელმძღვანელოს სამ საგანმანათლებლო მიზანს უსახავდა. ის ჯერ 1872 წელს ნება მასნავლებელთათვის განკუთვნილ „დაჩიგებაში“: „ამ ნიგნმა მოსნავდეს უნდა მიაღწევინოს სამ მიზნამდის: უნდა გამახოს ყოთხვაში, გონიერა გაულვიდოს და შესანავლოს თავისი სამშობლო ენა, ე.ი. მეცყველი გახადოს“. გოგებაშვილი მეცყველებისა და აზროვნების განვითარებას, როგორც მისი მიღებობიდან უხადა ჩანს, სიცყვა-უნებათა გააზრებული სნავდა-სნავლების გზით ხედავდა.

თამაში ჯაყილი

გვერდი 2

67-ე სკოლაში სპარატესტო აქციის ფონზე განვითარებული მოვლენები

გვერდი 3

პროფესიული გაცვითარება
გეფასების პროცესის
სკოლაში გადატანა – სემინარი
ყველაზე დიდი მიღწევა

გვერდი 4

გაისაით გაცემი
გახდე მანქორი, საჭიროა
გქონდეს პროფესიული
ზრდის დიდი სურვილი

გვერდი 6

გავავთა უფლებები
ძალალისა და ბულინგის
მაღალი მაჩვენებლები –
სახალხო დამსველის
მონიტორინგის გელეგები

გვერდი 8

სახელგაბრიელობი

ისკონ გოგონაშვილის მემკვიდრეობა – მართლ კეტულური გამოწვევა

2013 წლს, „დედაენის“ – ქართული საკანკანი სახელმწიფო შედგენის იაკობ გოგეგავაძი-ლისეულ მეთოდს არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის სტატუსი მიენიჭა, 2014 წელს კი განესაზღვრა ეროვნული მნიშვნელობის კატეგორია. ქართული საკანკანი სახელმწიფო ვანელობაშედგენის გოგეგავაძილის მეთოდის შესანარჩუნებლად, განათლებისა და გეოცენტრურის სამინისტრო მიზანებისთვის ჩატვალი სასწავლო პროცესში მისი გარემონტის და „პროგრამა დედაენის“ ფარგლები, გამოიცინა არ მოხვდა.

საკონცერსე პირობებში პირველივე პუნქტში ვაითხელობთ, რომ „ნარმოდგენილი სახელმძღვანელო უნდა შესასახამებოდეს არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ძალაში პულ საარჩანი სახელმძღვანელოს შედგენის მიზანის სიმბოლის უფლის მეთოდს (სავალდებულოა საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს სისტემაში შემავლი სსიპ საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის ეროვნული სააგენტოს შესაბამისი კომისიის დასკვნის ნარმოდგენისა.“

ამ შესაბამისობის დასადგენად შეკმნილმა კომისიამ რჩივა სახელმძღვანელოს (ერთი სახელმძღვანელო საკონცურსოდ მაგა კონსტანტინე გიორგაძემ თარადგინა, მეორე – ნინო გორდელაძემ და გვარით ჩხერიელმა) გაუნია რეკომენდაცია. სახელმძღვანელოები განათლების სამინისტრო-მაც მიიღო და, თელს, 20 სკოლაში, საკიბროფე რეზიტში გამოიცდის.

აზრობა სხვადასხვაობა არსებობს იმასთან დაკავშირებით, თუ რა დაცესოს იაკობ გოგებაზე ვიღის მეთოდით შექმნილ „დედაენას“ გარეპარზე: ავტორი – იაკობ გოგებაზვილი თუ „შედგენი ერთ პოზიციაზე გთავანებების მიღწევა შეუძლებელი აღმოჩნდა და საკილონო რაზიმში ეს ორი სა დააირეველად ცარმოდგენილი სახით შევა (გარა კონსტანტინე გიორგაძის სახელმძღვანელოს ცეკვა დელაპისა და გვანცე ჩხერებელის სახელმძღვანელოს – გედგენილია იაკობ გოგებაზვილის მიხედვის როგორ უფრო მიზანშეცონილია და რატომ. გავესაუბრებით ავტორებსაც და იმ ადამიანებს, ვიზ უბრებით თამარ ჯაყელს, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ეროვნული სასწავლო

— იქნება თუ არა გამართლებული „დედაენის“ უცვლელი სახით შეტანა სკოლაში?

- გოგებაშვილის „დედაენის“ უცვლელი სახით შეტანა გარკვეულ უხერხულობას რომ გამოიწვევს, ალპათ, ამაზე არავინ დავიძს. ბუნებრივია, რომ ნინა საუკუნის პირველ ნახევრში შექმნილი სახელმძღვანელო, სულ მცირე, რედქტირებას მოითხოვს. გასათანამედროვებელია არქაული, მოძველებული გრამატიკული ფორმები, შესაცვლელია დიალექტური ფორმები (მაგ., უხე-მკვახე), ასევე, გადასახედია დღვანდელი კონტექსტისათვის არაპოლიტკორქეტული ფორმები (მაგ., ათი ოსი, ასი ოსი) და სხვ.

მაზარი ბაზა, რომილის გვერდის ავლა უგუნურება იქნება. ვფიქრობთ, გაუმართლებელია თანამდებროვე საგამომცემლო ტექნოლოგიების უგულებელყოფაც – მათი გამოყენება სახელმძღვანელოებში მრავლფეროვანი თვალსაჩინოებისა და მრავალგვარი სავარჯიშოს შეტანის საშუალებას იძლევა.

გასული საუკუნის დასაწყისიდან დღემდე ქართულ საბავშვო ლიტერატურაში შეიქმნა უამრავი ლირებული საბავშვო მოთხოვა თუ ლექსი. რატომ არ უნდა დამკვიდრონ ადგილი მათგან საუკუთხსოებმა მოზარდთა პირველ საკითხავ ნიგნ-

တွေဖြင့်၊ တဲ့ ဒွာသွေးရှုံး ဦးရတွေ့ယူလွှာ မိဝဇ္ဇာက စီ ပြန်ဖြစ် ရှိခဲ့ပါ၏။

- රුං පෙරින්දීමේදී වාච්‍ය මිතාකවාලනයාදී?

- პირველ რიგში, მოსწავლის სასწავლო საქმიანობის ცხოვრებასთან დაკავშირება. გოგებაშვილი, როგორც ყველა დროის დიდი ჰედაგოგი, აუცილებლად მიჩნევდა სასკოლო-სასწავლო საქმიანობის დაკავშირებას ბავშვის ცხოვრებისუ- ულ გამოცდილებასთან. ამ პრინციპით იგი გაემიჯნა იმ დროს დამკითხულებულ სქოლასტიკურ სწავლებას და ქართულ საზო- გადოებას შესთავაზა სახელმძღვანელო, რომლის ტექსტებიც ხალხურ, ბავშვებისათვის ნაცრიბ ენაზე იყო შედგენილი. ეს იყო ენა, რომლითაც იმ დროს ესუბრებოდნენ ბავშვებს სახ- ლში (მოგეხსენებათ, რომ ანბანის შესასწავლი მაშინდელი წიგნების დადა უმრავლესობა იყენებდა არქაული საეკლესიო ენით დაწერილ ტექსტებს, რომლებიც გადატვირთული იყო ბავშვისთვის გაუკიბარი სიტყვიერითა თუ ტერმინებით).

იაკობ გოგებაშვილი საგანგებო ყურადღებას აქცევდა
იმას, რომ ბავშვებისთვის ნასაკითხად შეეთავაზებინა მათ გა-
რემონტულ სამყაროში არსებული საგნებისა თუ რეალიების
აღმნიშვნელი სიტყვები. როგორც ცნობილია, იმდროინდელი
საქართველოს სამეურნეო ყოფა უმეტესწილად აგრარული
იყო. შესაბამისად, საანბანე ტექსტიები იმდროინდელი სასოფ-
ლო-სამეურნეო ყოფა-ცხოვრების ამსახველი სიტყვებითაა
გაჯერებული (თოხი, მახე, ბანი, აკვანი, ჩაძრი, თახჩა, კალო,
გუთანი, ჯარა, ხელეჩი, დო, ჭილობი, ლეჩაქი, ტიკჭორა, ყევა-
რი ხარი, ფუჩეჩი და სხვ.). ამ საგანმანათლებლო პრინციპთან
დაკავშირებით გოგებაშვილი წერს: „ყმანვილი მაშინევ იგრძ-
ნობს, რომ ბუნებასა, ცხოვრებასა და სხავლას შეა კავშირი
არსებობს და რადგანაც ყოველს ყმანვილს ბუნება და ცხოვ-
რება უყვარს, სწავლაზედაც ნახალისდება“ (იაკობ გოგებაშ-
ვილი საუბილოო კრიტიკა, ობილის 1940, გვ. 129).

იმის სთვისი, რომ პოსტინდულსტრული ეპოქის ბაგშეციც „ნახალისდებს სწავლაზე“, საანბანე წიგნის ენბობრივი სამყარო თანამედროვე ბაგშეის უშუალო გარემოცვას უნდა შეესატყისებოდეს. მე-19 საუკუნის რეალიები უცხოა და ეთნოგრაფიული იშვიათობის ლირებულებას იძენს თანამედროვე მოზარდისთვის. ცხადია, ჩვენს ბაგშეებს ეს სიტყვები უნდა ვასნავლოთ, მაგრამ არა ამ ფორმით და, რაც მთავარია, არა წერა-კითხების სწავლისას – ეს პროცესი მისთვის ისედაც დიდ სიძხელეებთანაა დაკავშირებული. ამ საკითხთან დაკავშირებით ისევ გოგებაშეიღიას სიტყვებს მოვიხმობთ: „როცა ბაგშეს ერთსა და იმავე დროს ორს სიძხელეს ახვევენ თვაზე, მას სწავლა უხდება ძნელად საზიდ ტეირთად, ხალისი და იმედი ეკარგება“. ბაგშეს სიხარულს უნდა ჰგვიდეს ნაკითხული სიტყვის ამოცნობა და განა რა უნდა გაიგოს, როცა ამოიკითხავს ლეჩაქს, ჩადრს, თახჩას? გარდა ამისა, გასათვალისწინებელია ის მონაპოვრები, რომლებიც კულტურული და

ტექნოლოგიური განვითარების პროცესებმა მოიტანა. დაგროვდა წიგნიერების განვითარებელი აქტივობების უზარ-მაზარი ბაზა, რომლის გვერდის ავღა უგუნურება იქნება. ვფიქრობთ, გაუმართლებელია თანამდებროვე საგამომცემლო ტექნოლოგიების უგულებელყოფაც – მათი გამოყენება სახელმძღვანელოებში მრავალფეროვანი თვალსაჩინოებებისა და მრავალგვარი სავარჯიშოს შეტანის საშუალებას იძლევა. გასული საუკუნის დასაწყისიდან დღემდე ქართულ საპატიო ლიტერატურაში შეიქმნა უამრავი ლირებული საბავშვო მოთხოვობა თუ ლექსი. რატომ არ უნდა დაიმკვიდრონ ადგილო მათგან საუკეთესოებმა მოზარდთა პირველ საკითხავ წიგნში? თავად გოგებაშვილი ხომ აუცილებლად შეიტანდა მათ თავის ანბანის შემდგომ საკითხავ ტექსტებში, დღეს რომ ეცხოვრა? წარმოუდგენელია მოზარდებისათვის განკუთვნილი პრეველი საკითხავი სხელმძღვანელოს იზოლირება ერის კულტურული განვითარების პროცესებისგან. განა ამას მოიწონებდა გოგებაშვილი? სხვათა შორის, „დედაენაში“ ცვლილებები შეაქვთ იმ პირებსაც კი, რომლებიც იბრძვიან გოგებაშვილის მეთოდიკის „ხელშეუხებლად“ დანერგვისთვის სკოლებში. მათ, კერძოდ, ცვლილებები შეიტანეს როგორც „დედაენის“ სანქნან ნაწილში – გაამდიდრეს ისინი სავარჯიშოებით, ისე ანბანის შემდგომ ნაწილში.

წევნოსის ცოტა გაუგებარიც ხდება, როგორ შეიძლება ამ გვარად შეცვლილ წიგნს ავტორიდ „გოგებაშვილი“ დაწეროს და არა „გოგებაშვილის მიხედვით“.

- თქვენ მიზანშეწონილად მიგაჩნიათ „დედაენაში“ ცვლი-ლებების შეტანა?

- დიახ, მეტსაც გატყვით, ამას მოითხოვს გოგებაშიღი-სადმი და ქვეყნისადმი ერთგულება. სახელმძღვანელო ცოცხალი ორგანიზმივთ მუდმივ ქმნადობაში უნდა იყოს, რომ პასუხობდეს ეპოქის კულტურულ და პედაგოგიკურ მოთხოვნებას. განა რა მაგალითი მოგვცა თავად გოგებაშ-ვილმა? თუ გადახედავთ „დედაენის“ შექმნის პროცესს, ვნა-ხვთ რომ ეს წარნა მომდინარე არმავალისა და აწინაურისას.

საბათ გადიოდა. 1912 წლის „დედაქინის“ რედაქტორა, ანუ ბოლო რედაქტორა, გოგებაშვილის ცხოვრებაში ციდან მზამზარეულად არ ჩამოსულა. ეს იყო შედეგი ტრანსფორმაცია-განვითარების, სრულყოფა-გაუმჯობესების უწყვეტი პროცესისა, რომელიც დაიწყო 1865 წლიდან, ანუ გოგებაშვილის პირველი სახელმძღვანელოს დაპეჭდვიდან „ქართული ანბანი და პირველი საკითხავი წიგნი მოსნავლეთათვის შედგენილი“, და გაგრძელდა 1912 წლამდე (როგორც ყვებიან, გოგებაშვილი სიკვდილის წინ 1912 წლის გამოცემის გაუმჯობესებაზეც საუბრობდა). ილია ჭავჭავაძის ული თურგისა არ იყოს, გოგებაშვილი, ყველა ნამდვილი მამულიშვილის მსგავსად, მუდმივ მოძრაობაში იყო, მუდმივად აახლებდა პედაგოგიურ მეთოდიკურ ცოდნას, რაც ცვლილებების შეტანის მიზეზი ხდებოდა. იგი ეცნობოდა პედაგოგიკის პროგრესულ იდეებს, სიახლეებს, მონაცოვრებს, შეისწავლიდა მათზნდელ სახელმძღვანელოებს და უწყვეტად, დაუცხრომელად ფიქრობდა და შრომობდა უკვე შემუშავებული ვარიანტების გასაუმჯობესებლად.

როთ უფრო დავაფასებთ მის თავდაუზოგავ მოღვაწეობას ყმანვილთავის? იმით, რომ კულტის ობიექტად ვაჟცევთ „დედაენას“ და „უძრაობაში“ მოვაქცევთ, თუ იმით, რომ პე-დაგოგიკურ-მეთოდური ცოდნის მუდმივი განახლებითა და თავდადებული შრომით ვეცდებით მისი მექვიდრეობის იმგვარად განახლებას, რომ „დედაენა“ ახალ თაობებს კვლავინ-დებურად მითვევაროს სიხარული და სიყვარული.

ცახადია, ძალიან დიდ შრომას მოითხოვს სახელმძღვანელოს ისე განახლება, რომ შენარჩუნდეს კველა მნიშვნელოვანი პრინციპი და მეთოდები მიგნება. როგორც უკვე ითქვა, თავად გოგებაშვილი 12 წელიწადს ხვენდა „დედაენას“. 1876 წლის გამოცემაში მას უკვე ჩამოყალიბებული აქვს კითხვის სწავლების ძირითადი სტრატეგია, რომელიც აღარც შეუცვლია – ვგულისხმობ ანალიზურ-სინთეზურ მიდგომას. მიუხედავად ამისა, იგი მუდმივად აუმჯობესებდა კათხვის სწავლების მეთოდიკას უამრავი დეტალის გათვალისწინებით. სულ უფრო მეტად იხვეწებოდა ის კრიტერიუმებიც, რომლებითაც გოგებაშვილი განსაზღვრავდა ასათვისებელ ასოთა რიგითობას, არჩევდა ანალიზისთვის თუ სინთეზისთვის (ანუ ასოების სიტყვებად გამთლიანებისათვის) განკუთვნილ სიტყვებს და მათ რიგითობას. გოგებაშვილს ხშირად უწევდა კრიტიკულ წერილებზე პასუხის გაცემა. მისი პასუხებიდან კარგად ჩანს, თუ როგორ ღრმად და მრავალმხრივად ფიქრობდა თითოეული ასოს, თითოეული სიტყვის შერჩევაზე. ეს კრიტერიუმები და მათი დახვენის პროცესი შესანიშნავად აქვთ გამოკვლეული ქართველ მეცნიერებს, ამიტომ მათზე აღარ შევაჩერებთ ყურადღებას.

აქ, უბრალოდ, გვინდოდა აღგვენიშნა, თუ რა დიდ შრომას მოითხოვს სახელმძღვანელოს დახვეწა-გაუმჯობესება. უნებურად მახსენდება ამასთან დაკავშირებით ქართველის პორტრეტი, რომელიც უზნაძემ დაგვიხატა: „მუდმივი, დაუღალავი შრომის უნარი, თავდავიწყებითი ჭაპანის ნევა... პატარა საქმეების ისეთივე სერიოზულობით კეთება, როგორც დიდი საქმეებისა... ქართველ ხალხს ეს თვისება არ აქვს. იმგვარია ჩვენმი ისეთი ადამიანი, რომელიც ენერგიის გამძლეობის მხრივ საგრძნობლად არ კოჭლობდეს“. გოგებაშვილი სწორედ ასე იშვიათ ადამიანებს მიეკუთვნებოდა, იგი ისეთივე სერიოზულობით მუშაობდა ანბანის თითოეულა ასოს შერჩევის საკითხე, როგორც ეკიდებოდა დიდ მამულიშვილურ საქმეებს. აი, სწორედ ესაა, რაც გვინდოერა ჩვენმა სახელოვანნმა წინაპარმა. მხოლოდ ამ მაგალითის მიმბაძველი შეიძლობა იყოს; მისი ართობოლი და მისი მიმ ვითრია.

- რამდენჯერმე ახსენეთ საგანმანათლებლო პრინციპები. კიდევ რომელ მინშვნელოვან პრინციპებს გამოყოფილ?

- სიტყვას არ მართოს რომ არ გამიღელდეს, ერთ შხიძელოვან პრინციპზე შევერტობი, რომელიც, როგორც წესი, ყურადღების მიღმა არჩება. სხვათა შორის, ეს არის პრინციპი, რომლის განხორციელებასაც ვგეგმავთ მესამე თაობის ეროვნულ საწარმო დამაში.

კონფლიქტს გამოაკვლინებულ გეგმით და მის მიზანთ გვიყვარება სამართლებრივი სისტემის განვითარება, რასაც გოგება მართვილი დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა. მის მიღებომას შეიძლება ცნებებზე დაფუძნებული სწავლა-სწავლების ინტერაქტიული პედაგოგიკას კუნთოდო.

— უფრო ვრცლად, თუ შეიძლება, რას გულისხმობს ცნებებზე დაფუძნებული სწავლა-სწავლების ინტერაქტიული მეთოდება?

- გოგებაშვილს შესანიშნავად ესმოდა, რომ განვითარებული აზროვნებისა და მეტყველების გარეშე გამართულად კითხვას ფასა არა აქვს, მითომ თავის სახელმძღვანელოს სამსაგანმანათლებლო მიზანს უსახვილდა. ის ჯერ კიდევ 1872 წელს წერდა მასნავლებელთათვის განკუთვნილ „დარიგებაში“: „ამ წიგნმა მოსხავლეს უნდა მიაღწეონოს სამ მიზანმდის: უნდა გამართოს კითხვაში, გონება გაულივიძოს და შეასწავლოს თავისი სამშობლო ენა, ე.ი. მეტყველი გახადოს“. გოგებაშვილი მეტყველებისა და აზროვნების განვითარებას, რო-

ପ୍ରକଳ୍ପାଳ୍ପନ

სახელმძღვანელო

გორც მისი მიღებობიდან ცხადად ჩანს, სიტყვა-ცნებათა გა-
აზრებული სწავლა-სწავლების გზით ხედავდა.

ნებისმიერ სიტყვას, თუკი განვიხილავთ მას, როგორც
ცნებას, აქვს მოცულობა და, ასე ვთქვათ, სიღრმე. თუნდაც
ისეთ უძრალო სიტყვას, როგორიცაა „სკამი“, დიდი მოცულო-
ბა აქვს – იგი აერთიანებს უსსოვარი დროიდან დღემდე შექმ-
ნილ ყველანაირ სკამს – ოთხფეხიანს, სამჯეხიანს, ერთჯეხი-
ანს, მრგვალს, ოთხეუთხას, დასაკეცს, გასაშლელს, ხის, ნაჭ-
რის, ზურგიანს, უზურგოს, სახელურიანს, ჩუქურთმიანს, სა-
ბავშვო მაღალ სკამს, ტრიალა სკამსა და სხვ. ამასთანავე,
სკამს აქვს ზოგადი, არსებითი ნიშან-თვისებები, რომელებიც
ნებისმიერი ტიპისა და სახის სკამი უნდა ამოიცნობიდეს და
განირჩეოდეს. სიტყვა-ცნება „სკამი“ ზოგადი, არსებითი ნი-
შან-თვისებებით განირჩება სხვა ახლო მდგომა სიტყვა-ცნე-
ბებისაგან, მაგალითად, მაგიდონ ან საქანელასგან. ეს ზო-
გადი ნიშან-თვისებები არის სიტყვა „სკამის“ ზოგადი არსი,
რომელიც კერძო შემთხვევების, კერძო მოცემულობების
მიღმა დგას. ამიტომაცაა, რომ სიტყვა-ცნების არსებითი ნი-
შან-თვისებათა გააზრება ათავისუფლებს ცოდნას კერძო მო-
ცემულობათა „ტყვეობისგან“, როგორც ამბობს დ. უზნაძე,
ხელს უწყობს ამ განზოგადებულ ცოდნის განსხვავებულ
კონტიქტიში ეათავაზნია (აწო უწ. ტრანსლიტერა).“

კონტაქტურებით გადატანას (აზ. ე. ტ. ტრანსაბორბის).
ცხადია, რაც უფრო ზოგადია სისტემის შენარჩის, მით უფრო დიდია მისი მოცულობა და მით უფრო კომპლექსური ხდება ცნებებს შორის არსებული მიმართებები. შედრ., მაგიდა - ავეჯი - ნივთა: ავეჯი შეუდარებლად უფრო დიდი მოცულობისა, ვიდრე მაგიდა, ხოლო ნივთი - შეუდარებლად უფრო დიდი მოცულობისა, ვიდრე ავეჯი.

ცნებებზე დაფუძნებული სწავლება მნიშვნელოვანია იმით, რომ სიტყვათა არსობრივი მნიშვნელობების წედომა და მათ შორის არსებული მიმართებების გააზრება კონტაქტი აყალიბებს იერარქიზებულა, ურთიერთდაკავშირებული ცოდნის სტრუქტურებს. კოგნიტურ მეცნიერებაში 50-ანი წლებიდან დღემდე ჩატარებულმა კვლევა-ძიებებმა აჩვენა, რომ რაც უფრო ორგანიზებულია ცოდნის სტრუქტურები ჩვენს გონიერაში, და რაც უფრო განვითარებულია ცოდნის სტრუქტურათა ქსელები, მით უფრო მძლავრია სააზროვნო რესურსები, უფრო მაღალია წიგნიერების დონე. ვვლისხმობთ მრავალსახოვანი ინფორმაციის მიღების, დახარისხების, დამუშავება-გააზრებისა და სისტემაში მოყვანის, ასევე ინტერპრეტირების, თვითგამოხატვისა და კომუნიკაციის უნარებს. ეს სიკეთე მოაქვს ცნებებზე დაფუძნებულ სწავლა-სწავლების აქტიურ მეთოდს, რომელიც გოგობაშვილის ძირებულ მიდგომას წარმოადგენს, წინასაანბანო პერიოდიდან

დაწყებული ანბანის შემდგომი პერიოდის ჩათვლით.
კვიერობ, გოგებაშვილისეული კითხვის მეთოდის შენარჩუნებაზე არანაკლებ, თუ მეტად არ, საშური საქმეა ამ პრინციპის განხორციელება. იაკობისეული მეტვიდრეობა ამასაც გულისხმობს. საერთოდ, ჩვენს საგანმანათლებლო სისტემაში უნდა აღდგეს „ცნებებზე დაფუძნებული სწავლა-სწავლება“. აღსანიშნავია, რომ თანამედროვე საგანმანათლებლო სივრცეში ცნებებზე დაფუძნებული სწავლა-სწავლების აღდგენა უკვე მიზანიარეობს – იგი განახლებული სახით აღმოცენდა კონსტრუქტივისტული პარადიგმის ნიადაგზე და ინერგება სხვადასხვა ქვეყნის სკოლებსა თუ სასკოლო სისტემაში.

სქოლასტიკურმა სწავლებამ, რომელიც ცნებების არსებით ნიშან-თვისებათა გააზრების ნაცვლად, მოსწავლეებს გაუაზრობლად აზეპირებინებდა ცნებათა განსაზღვრებებს და ავსებდა მოსწავლის თავს, როგორც ცარიელ საბარგულს, რთული და გაუგებარი ტერმინოლოგიით, განაპირობა ცნებების სწავლების დისკრედიტაცია. ასე ვთქვათ, „ნაბან წყალს ბავშვიც გადააყოლეს“.

- შეიძლება ითქვას, რომ „ცნებას“ დღეს „კომპეტენცია“ ცვლის?

- ტერმინი „კომპეტენცია“ 90-იანი წლებიდან გავრცელდა. ამ ტერმინის შემოტანა-დაკვეთიდრება იყო მცდელობა ერთი მნიშვნელოვანი პრობლემის მოგვარებისა: ინერტული, და-ქუცმაცებული ცოდნის ჩანაცვლება დინამიკური და ემედითო ცოდნით, სწავლებს დასაწევრებული მიღებობიდნ გადას-ვლა, ინტეგრაციულ და კონტექსტუალიზებულ მიღებობებზე. სამნეუსაროდ, „კომპეტენციას“ კონცეპტუალური ჩანაც არ აღმოჩნდა იმ მოლიდინგბის შესატყვიის, რომელიც პქონდა პედაგოგიკურ საზოგადოებას, და, მათ შორის პრადალ მეც-რეფორმის დასაწყისში მე თავად გახლდით კომპეტენციებიზე დაფუძნებული პედაგოგიკის გულმხურვალე ქომაგი, მაგრამ ცოდნის გაღრმავებასთან ერთად აღმოვაჩინე, რომ „კომპე-ტენციას“, „ცნებისაგან“ განსხვავებით, სრულიად მოკლებულია მეცნიერულ საფუძველს. იგი მეცნიერებაში გარედან შე-მოსული ტერმინია და მიუხედავად მრავალი ცდისა, როგორ-მე მიაკუთხონ მას მეცნიერული სტატუსი, ეს შეუძლებელი აღმოჩნდა.

ბევრს ჰეგონია, რომ „კომპეტენციებზე დაფუძნებული სწავლა-სწავლება“ კონსტრუქტივისტულ პარადიგმას განეკუთვნება. სინამდვილეში მას არაფერი აქვს საერთო ცოდნის კონსტრუირებასთან (აგებასთან). პირიქით, შეიძლება ითქვას, რომ იგი ცოდნის „დეკონსტრუირებას“ უფრო ემსახურება, ვიდრე კონსტრუირებას. მართლაც, როგორც ერთგან აღნიშნა ფიზიკა-მათემატიკის ერთმა ბელგიელმა მასწავლებელმა, კომპეტენციების „პედაგოგიკა“ კონკრეტულ ცოდნას იყენებს, როგორც ინსტრუმენტს რამე ზოგადი უნარისა, მაგალითად, პრობლემის გადაჭრის უნარის, ან „პრეზენტაციის უნარის“ გასავითარებლად. კონსტრუქტივისტულ პარადიგმაში სულ პირიქითაა საქმე – პრობლემის გადაჭრა ან პრეზენტაცია გამოიყენება, როგორც ინსტრუმენტი ცოდნის კონსტრუირებას ხელშესაწყობად.

ରୋଗର୍ତ୍ତ ପ୍ରସାଦାବ୍ଦୀ, କୁମରପାତ୍ରିକା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲେଖଣିକଙ୍କ ଲେଖନାକୁ ଉପରେ ଲେଖନା କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା ।

ରୋଗର୍ତ୍ତ ପ୍ରସାଦାବ୍ଦୀ, କୁମରପାତ୍ରିକା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲେଖଣିକଙ୍କ ଲେଖନାକୁ ଉପରେ ଲେଖନା କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା ।

- რითი შეაჯამებდით საუბარს?

– ბოლოს, მინდა გამოვთქვა იმედი, რომ გოგებაშვილისა და უზნაძის მშობლიური ქვეყნის საგანმანათლებლო სისტემაში ოდესმე მოხერხდება იმ ბერკეტების ამჟავება, რომლებიც უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროცესის წარმართვას მოზარდთა ძალების ლესვა-განვითარებისაკენ, დანამიკური ცოდნის კონსტრუირებისაკენ, პატრიოტი და მოაზროვნე მოქალაქეების ფორმირებისაკენ. ჩვენი საგანმანათლებლო სისტემა არც თუ ისეთი დიდია, რომ ვერ მოვერიოთ და ეს ვერ მოვახერხოთ. პრობლემა ისაა, რომ ამოქმედებული გვაქვს არასწორი ბერკეტები, რომლებიც სკოლებში არაჯანსაღ გარემოს ამკვიდრებს და სულ სხვა მიმართულებას აძლევს სასკოლო საქმიანობას. მოსწავლის ძალთა ზრდა-განვითარებაზე საზრუნველად დღიო აღარავის რჩება. სულ სხვა ფიქრებითა და საზრუნვაით დავაკავეთ სასკოლო საზოგადოების გონიერება. აუცილებელია ამ მდგომარეობის შეცვლა. სისტემა ისე უნდა ავანყოთ, რომ სკოლის პერსონალის ერთადერთი საზრუნვაი მოზარდების ზრდა-განვითარება იყოს.

ესაუბრა
ლალი თვალაპეიშვილი

၄၇၈

67-ე სკოლაში საპროტესტო აქციების ფონზე განვითარებული მოვლენები

განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს შიდა აუდიტის სამსახურმა 67-ე საჯარო სკოლაში მუშაობა დაასრულა და შედეგები გამასაჯაროვა. სამინისტროში შემოსული არაერთი საწილოს საფუძველზე, სამინისტროს შიდა აუდიტის დეპარტამენტი, თბილისის 67-ე საჯარო სკოლაში არსებულ დარღვევებს, დაახლოებით სამ თვის განხავლობაში სწავლობდა. შედეგად, მოული რიგი დარღვევები გამოვლინდა როგორც ქონების განკარგვის, ასევე სკოლის მართვის კუთხით, რაც სკოლის დირექტორის, მარიამ თავართქილაძის გათავისუფლების საფუძველი გახდა.

სამინისტროს შიდა აუდიტის დეპარტამენტის მიერ, სკოლა-ში ჩატარებულ ინსპექტირებთ დადგინდა, რომ სკოლის დი-რექტორი, ხშირ შემთხვევაში, ხელს უშლიდა მანდატურებს საქმიანობაში; სისტემატურად აგვანებდა გაკვითოლზე; შეუ-საბამო ფორმით ანარმობდა მოსწავლეებთან კომუნიკაციის. ამასთან, მოიჯარები, ნლების განმავლობაში, უფასოდ სარ-გებლობდნენ სკოლის მოძრავი ქონებით; სკოლაში არსებული ქონება არ ემთხვეოდა ინვენტარიზაციის შედეგებს, დაბო-ლოს, დარღვევები გამოვლინდა შესყიდვების პროცედურებ-შიც, რაზეც სკოლას გაფრთხილება, ჯერ კიდევ, 2016 წელს ჰქონდა მიღებული.

67-ე საჯარო სკოლის მოსწავლებისა და მასწავლებლების ნაწილი დირექტორის გათავისუფლების გადაწყვეტილებას ოვაციებით შეხვდა და უკვე ყოფილ დირექტორი შეძახილებით – „სირცხვილია“ – გაცილება. „ძალიან დიდი მაღლობა განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს იმიტომ, რომ დაინახა სიმართლე, დადგა ჭეშმარიტების მხარეს და გაათავისუფლა ის უსამართლო, კორუმპირებული დირექტორი, რომელიც 67-ე სკოლას ჰყავდა“ – ამბობს სკოლის პედაგოგი ცირა ნაყეური. ქმითის ჰედაგოგი, ღოდო კეზუა, რომლის განთავისუფლებაც, მოსწავლაზე მხრიდან, სკოლაში სპაროტესტო აქცეუბის ერთერთ მიზეზად იქცა, აცხადებს, რომ სამინისტრომ ასოლუტურად სამართლიან გადაწყვეტილება მიიღო და „მიუხედავად იმისა, დამაბრუნებებს თუ არა სკოლაში, მე მაინც კრაკოვილი ვარ, რადგან ასეთი არაეკომერციული, ცრუ და ყალბი დირექ-

მათი აზრით, ერთ-ერთმა მასწავლებელმა, რომელსაც დირექტორთან ახლო ურთიერთობა აქვს, ბავშვებზე ზენოლა გადაწყვიტა. ქიმიის მასწავლებლის მხარდასაჭრ აქციაზე გამოსული იყო ნახევარი სკოლა, მაგრამ მას შემდეგ, რაც მასწავლებლებმა ბავშვების ნაწილი შეიყვანეს სკოლას შენობაში, მხოლოდ მეთორმეტეკლასელები დარჩნეს აქციაზე. არასამათლიანად მიაჩნიათ, მათთვის ერთ-ერთი საყვარელი და ყველაზე სამარ-

თლიანი მასახუმარებლები უსამართლობას რომ ეხირება. მოსსავლეთა ცემბის ფაქტს უარყოფს დღოდ კეზუას ადვოკატი მარინა ძამსაშვილი და ამბობს, რომ ტყუილა და ცალსახად იკვეთება დირექტორის ინტერესები. სამართლანიბის დასაცავად მოსსავლები აქციების შეწყვეტისა არ პირობენ და ამბობენ, რომ პროტესტი მანან გაგრძელდება, ვიდრე ქიმიის მასაწილებელი მარინა ძამსაშვილი.

შეფასების პროცესის სკოლაში გაღატანა – სქემის ყველაზე ღილი მიღწევა

მეორე ცილია, რაც მასშიავლებლის საკმიანობის დაწყების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული მინსვლის სრულა ამოქმედდა. გუნდის ვია, ამ ხნის განვითარებაში, დანერგვის პროცესებში გამოვლინა სკოლის სუსტი და კლიერი მხარეები, სამომავლოდ გასასწორებელი ხარვეზები. თუმცა, როგორც სკოლის მონიტორინგის მიმართულების მანეჯერმა, კახა ზღენტერა გვითხრა, ეს დრო ცოტაა იმისთვის, რომ სკოლის მუშაობა შევაჭალოთ. მისივა თემით, ყველაზე მეტად კრიტიკული მესამე ცილი იქნება, რადგან „მანეჯმენტის ნებისმიერი თეორიის მიხედვით, არსებობს ახალი სისტემის დანერგვის სამცლიანი ეტაპი. როცა სისტემაში ცვლილება შემოვაძვს, პირველი ეტაპი სიახლის შემოტაცება, მეორე – ამ სიახლის ფასისმოკიდება და მესამე კი – კვლევის ჩატარება, თუ როგორ დაინერგა ცვლილება. თუ გინდა, იყო რიცხვების, მესამე ცილს უდა ისაუგრო შედეგზე. სიახლის შემოტაცები შემდეგ, პირველ და მეორე ცილს, შედეგებზე საუგრო იმას ნიშნავს, რომ ჩერაროგ და სისტემური ხელვა არ გაქვს. ამიტომაც, თუ მესამე ცილის შედეგები ადეკვატური იქნება, ეს იმის მანიშვნელია, რომ სისტემა კარგად მუშაობს და გყარად იღგამს ფეხს. თუ გამოჩეულია დანერგვისთვის დაგახასიათებელი სისტემური პროგლემები, გამოდის, რომ თავიდან გქონდა მნიშვნელოვანი ჩავარდნები, რაღაც ვერ გალე სწორად. გარკვეული ტიპის ხარვეზები მესამე ცილის გოლოსტვის უნდა გაძრეს.“

და გაინდ, რა დადეგითი და უარყოფითი მხარეები გამოვლინდა სკამის დანერგვისას და როგორია ორი ტლის გადასახელიდან მონიტორინგის მი-მართულების მანეჯერის პოზიცია - კარა შლენტის ინტერვიუდან ვე-იტყობრთ.

— ბატონიშვილი, კახა, ვიდრე სამი წლის შედეგებამადე მივალთ, ამ ხნის განმავლობაში, სქემის მიმდინარეობამ გარკვეული კონტურები მაინც შექმნა. ცენტრის გადასახედიდან, რა არის ის პლუსები და მინუსები, რაც სქემის დანერგვის პროცესში გამოვლინდა?

– პირველი პლუსი არის ის, რომ სკოლები, ბოლოსდაბოლოს, მიხვდნენ, სახელმწიფო არ ხუმრობს, სქემის დანერგვის პროცესში პოლიტიკის შეცვლას არ აპირებს და შასწავლებლის შეფასება სკოლის საქმეა, რაც ყველაზე დიდი მიღწევაა. აქამდე მასწავლებლის შეფასება უკავშირდებოდა გარე შეფასებას და, რაც მთავარია, ეს იყო ყველაზე დაბალეფექტური ინსტრუმენტი, ამავე დროს – იაფა, ტესტების შეფასების ობიექტურობა 90%-ზე მეტია. თითქოს მარტივია – არა კორუფციული ტესტების სისტემას ვქმნით, რასაც დანერს, იმის მიხედვით აფასებ – მშვენიერი ინსტრუმენტია, მაგრამ პარადოქსია – მასწავლებლის საქმიანობისთვის ყველაზე უფრო შეუსაბამო! იმიტომ, რომ მასწავლებლის საქმიანობას „ტესტებისთვის მომზადება არ წარმოადგენს“, მას ხომ ხელფასს ვუძიოთ კარგი გაკვეთილების ჩატარებაში, მოსწავლეთა წარმატებულ სწავლაში. შესაბამისად, სქემის ამოქმედების პირველი მიზანი – შეფასების პროცესის სკოლაში გადატანა იყო, რადგან ცენტრალიზებულად 67 ათასი მასწავლებლის გაკვეთილების შეფასება მოკლე ვადებში წარმოუდგენელია! შესაბამისად, ეს პროცესი სკოლაში უნდა წასულიყო, ანუ სახელმწიფოს უნდა ეთქვა, რომ სკოლას ენდობა. სხვათა შორის, ცენტრალიზებული ტესტების დამკვიდრება, ერთი მხრივ, კარგი იყო, ობიექტური ინსტრუმენტი შევქმნით, მაგრამ მეორე მხრივ, ეს იყო სკოლებისადმი უნდობლობის გამოხატვა.

ცენტრალიზებული ტესტირების შემოტანა და მასზე ყველაფრთხო მიმმა (ხელფასის და ა.შ.), ფაქტობრივად, ნიშნავდა – მე შენ ბავშვებს განძღვობ, მაგრამ ორმ დავრწმუნდე კვალიფიციური მასნავლებელი ხარ თუ არა, ამისოთვის სკოლის გარეულ საგანვიცხო ცენტრში უნდა ნახვიდე და იქ ჩააბარო გამოცდა. სამაგისტრო, მთელ რიგ პროცესებს სკოლაში, სადაც შეფასებაც ხდება, პრემიის გაცემაც, შემაჯამებელი ოქმებიც დგება პედასაბჭოზე, გვერდს უკურნებს. ეს არის უნდობლობა, რომელიც სქემით დაგეძლიერთ და შეფასების პროცესშია სკოლებში გადაინაცვლა. პირველ წელს დიდი პაუზა ჰქონდათ სკოლებს, რადგანაც ფიქრობდნენ, რომ რაღაც შეიცვლებოდა, ამიტომ ბევრმა სკოლამ უაზროდ გაფლანგა დრო. ახლა ეს პროცესები ტოტალურად გამოცოცხლდა – მასნავლებლები შესაფასებლად თავიანთ აქტივობებს წარმოადგენნ, დამადასტურებელ დოკუმენტაციას E-School-ის სისტემაში ტვირთავენ, მასნავლებლის შეფასების ჯგუფები კი ამას აფასებენ. აქვე ვიტყვა, რომ ერთ-ერთი თამა, რომელიც მომავალში კიდევ უფრო უნდა გამოსხინდეს, არის ის, რომ სკოლების ნაწილი ჯერ ისევ მეტად შიშობს ფორმალური მხარის გამო – მეტ კითხვას იმაზე კი არ სვამენ, როგორ შეაფასონ ობიექტურად, არამედ იმაზე, როგორ არის ოქმი დანერილი, ხელმოწერები არის თუ არა საკმარისა რაოდენობის და ა.შ.

ରା ତ୍ୟମା ଜୁନ୍ଦା, ନେବିଲିମିଯରୀ ଫ୍ରାଙ୍କ୍‌ହେନ୍କ୍‌ରୁଚିଲିସ ଲେନରି ନାରମିଂଶା ମେନିଶ୍ଵେନ୍ନୋଲାଗାନୀରୀ, ମାଗରାମ ମିତାବାରିନୀ ଶିଳାନାରଲୁବର୍କୋପି ମେବାର୍କେ. ବ୍ରିସୁର୍ଗ୍‌ବଢ଼ିତ, ରନ୍ଧି ହିସ୍ତିନାତାନ ମିଳିଲ ଗାସାରକ୍ଷେତ୍ରାଧ କ୍ରି ଏକ ଡାର୍କ୍‌ର୍ଯ୍ୟାତ, ସାଥିଥେ ମେତ୍ରୀ ଖେଲମଣ୍ଡର୍‌ରା ଜୁନ୍ଦା ତ୍ୟ ଶାମିଲ ସାକ୍ଷମାରିଲିବା, ଏକାମ୍ଭେଦ, ମାଗାଲ୍‌ପିତାଧ, ଘାୟ୍‌କେତ୍ତିଲିଲିସ ଶୈଫାସାର୍‌କିଲ ଲ୍ରିନ୍‌କ ମେଗିଟ୍‌କ୍ରିଟିକ୍‌ରୀଜ୍‌ମି କାରିଗାଧ କ୍ରେଟ ଗାମିନ୍‌ପ୍ରୋଫିଲ୍‌ରେ ଏହା ଗାନ୍ଧି-

ვიმარტეთო. ამ ტიპის ზარები ჯერჯერობით ნაკლებია, თუმცა გასაგებიცაა, როცა პროცესი ინერჯება და ადმინისტრაცია და დირექტორი, რომელიც შეფასების ჯგუფის თავმჯდომარეც არის, პასუხისმგებლობას გრძნობს, შიძობს, შეცდომას არ დაუშვას.

რეალურად მათ აქვთ ძალიან მარტივი საქმეთა წარმოება, ყველაფერი გამჭვირვალეა. თუ ადრე მასნავლებელი რეკავდა პრეტენზით და ამბობდა, რომ არაობიერტურად შეფასება უზრიესვით, შემოეტანა განაცხადი, რომელიც მერე გენისტ-პექციაში მიდიოდა და ის იკვლევდა. ახლა ეს პროცესები ელექტრონულმა სისტემამ გაამარტივა. ეს კიდევ მეორე პლასია (პირველი, როგორც გითხარით, სკოლების შიდა შეფასების ამუშავება), თუმცა, ელექტრონულ სისტემასთან დაკავშირებითაც არის პატარა პრობლემები – მაგალითად ვადებთან დაკავშირებით, თუმცა ამასაც ისნავლიანა. ჩვენი რეკომენდაცია სწორედ იმას ითვალისწინებს, რომ ვადები უფრო ლირიალური გახდეს. ახლა მკაცრად არის განსაზღვრული დოკუმენტაციის ატვირთვის ვადები – შეფასება წლის ბოლოს ხდება. ჩვენი წინადადებაა, რომ ვადები გაქრეს და პროცესი წლის განმავლობაში განაწილდეს, რაც, შესაბამისად, ელექტრონულ სისტემასთან ურთიერთობის სხვა პასუუს სისმგებლობებს ითხოვს იმიტომ, რომ მასნავლებლის პასუუს სისმგებლობა ჩნდება, საბოლოოდ როდის დააჭირს ღილაკს თითს და იტყვის, რომ მზად არის შესაფასებლად. აქედან გამომდინარე, შემდეგ ვეღარ იტყვის, რომ ვერ ატვირთა ან ვერ გააკეთა იმიტომ, რომ სისტემა გაიჭიდა და ა.შ. ანუ სისტემას ვეღარ დააბრალებს, რადგან სრულად მისი პასუხისმგებლობა იქნება – როცა იქნება მზად, მაშინ შეაფასებს შეფასების ჯგუფი.

გასათვალისხინებელია ერთი მნიშვნელოვანი დეტალი – როდესაც შესრულდება გარკვეული ვალდებულება, რაც სქემის მის მიხედვითაა დაწესებული, როდის აისახება ის მასშავლებლის სტატუსსა და ხელფასზე. არსებული რეგულაციით, ეს სასწავლო წლის ბოლოს ხდება. ჩვენი წინადადებაა, რომ სასწავლო წლის განმავლობაში, სულ მცირე ირჯერ მაინც მოხდეს. იდეალური ვარიანტია, თუ შეფასებას ასრულებს ოქტომბრის თვეში, ნოემბერში უკვე ისახებოდეს მის ხელფასზე, იმედია, აქამდეც მიყალთ, ყოველ შემთხვევაში, ჩვენი სურვილია, ეს პროცესი არ იყოს მიბმული მაინცდამაინც სასწავლო წლის ბოლოზე.

ელექტრონული სისტემის ამუშავება რომ დიდი პლუსია, იქიდანაც კარგად ჩანს, რომ სისტემაში ჩახედვისთანავე მიხს-ვდებით, სად არის ხარვეზი, რა არის გამოსასწორებელი. უამრავი პრობლემა მაშინვე სწორდება, რადგანაც პროცესია აბსოლუტურად გამჭვირვალეა და, შესაბამისად, უამრავ კითხვაზე რეაგირებას (2085 საჯარო სკოლაზე და იმ კერძო სკოლებზე, რომლებიც ჩართულები არიან სქემაში) სწრაფად ვახდეოთ.

გაატესურდა, ასევე, საკუთარი საქმიანობის თვითშეფა-
სების პროცესი. პირველ წელს, მასნავლებლები თვითშეფა-
სებას სკაპტიკურად მოეკიდნენ და უამრავი კითხვა გაჩნდა.
შემდეგ მიხვდნენ, რომ ადგევატური თვითშეფასების შემთხ-
ვევაში, ზუსტად შეუძლიათ განსაზღვრონ, რომელი ძლიერი
მხარე წარმარინონ შესაფასებლად. თუ ვიცი, რომ სასწავლო
რესურსის გაკეთება კარგად შემიძლია, მაგრამ კონფერენცი-
აზე კარგად ვერ გამოვალ სიტყვით, დიახაც, აქცენტს სასწავ-
ლო რესურსის წარდგენაზე გავაკეთებ და ამით მეტ დადებით
ქულას მივიღებ, რომ წინ წავიდე კარიერულად.

მოკლედ, ვფიქრობთ, პროცესუალი განვითარების პროცესი უფრო ორგანიზებული გახდა, რაც მთავარია, თავი მოიყარა ელექტრონულ სისტემაში, არსებობს ერთი ვირტუალური საქალანებები, სადაც ატვირთულია მასწავლებლის ყველა ნაშრომი, რომელიც მას საკუთრესოდ მიაჩინა. როგორც კი დოკუმენტაციას ატვირთავს ელექტრონულ სისტემაში, შეფასების ჯგუფი ვალდებულია, შეაფასოს. არც ერთი ატვირთული საბუთი შეფასების გარეშე არ დარჩება, ნინაალმდევ შემთხვევაში, ეს იქნება შეფასების ჯგუფის ხარვეზი, რომელ-საც მონიტორინგის ჯგუფი პოულობს და სკოლას წერილობით ატყობინებს – მასწავლებელს ნარმოდგენილი აქვს რაღაც შესაფასებლად, მიაქციო ყურადღება და მითითებულ ვადებში სოხოვს შეფასებას.

სქემის მიღწევაა, რომ სკოლებში მასიურად დაიწყო ისეთი პროცესი, როგორიც არის საკუთარი საქმიანობის კვლევა – პრატიკის კვლევა და რეფლექსია, მიუხედავად იმისა, რომ პერიოდულად გხვდება ღოუმენტები, რომლებიც შეიძლება ჩათვალი ფორმალურად დანერილ ან შედარებით არასიღრ-მისეულად, მაგრამ ეს მოვლენა დამკვიდრდა. მასაზე ვლებლის პროფესია შეუძლებელია საკუთარი საქმიანობის გამოძიებისა და რეფლექსის გარეშე, ზოგადად, ამის გარეშე ნარმოუდგენ-ნელია ნებისმიერი პროფესია.

კიდევ ერთი ძალიან დიდი პლუსია ისიც, რომ მასწავლებ-ლებმა დაინახეს სისტემა, რომლის დახმარებითაც გაესხათ გზა საჯუთარი კარიერული ზრდისაკენ. სქემამ ა ასლოუტურად ახალი „თამაშის წესი“ შემოიტანა – თუ გეკუთვნის კარიერული წინსვლა და დაფასება, ამ პროცესს ვერაფერი შეაჩერებს! მაგალითად, პრაქტიკოსი მასწავლებელი, რომელ მაც ჩააბარა ორი გამოცდა (მით უმეტეს ახლა შედარებით ლოიალური დამოკიდებულება) მათ მიმართ, რადგანაც გა-

მოცდაში 1-დან 10 კრედიტამდე შეუძლია დააგროვოს) და დადებითად შეუფასდა; ამავე დროს, სხვადასხვა ტიპის აქტივობები წარმოადგინა შესაფასებლად და დააგროვა 19 კრედიტი, მას ეკუთვნის გახდეს უფროსი მასნავლებელი; თუ უფროსი მასნავლებელი აგროვებს შესაბამის კრედიტს – გახდეს წამყვანი, მას ეკუთვნის, რომ გახდეს წამყვანი, რაც ავტომატურად იმას ნიშნავს, რომ გაზიარდოს ხელფასი, ანუ მისი სახელფასო ანაზღაურება კვალიფიკაციის შესაბამისია. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ დირექტორმა ან შეფასებისა ჯგუფმა სუბიექტური დამოკიდებულება გამოხატა და უარ-ყოფითად შეუფასა რომელიმე აქტივობა, მასნავლებელსა აქვს მექანიზმი – საპრეტენზიო განაცხადის შეტანა ჩვენსაც ცენტრში – და მის საქმიანობას გარე შემფასებელი შეაფასებს. თუ ის აღმოაჩენს, რომ მასნავლებელს ობიექტურად ეკუთვნის დადებითი შეფასება, აუცილებლად შეაფასებსა დადებითად და სტატუსის მინიჭებას ნინ არაფერი დაუდგენა. რაც მთავარია, საპრეტენზიო განაცხადი რეგიონის, სოფლის მასნავლებელმა შეიძლება აქ ჩამოუსვლელად, ელექტრონულად გამოაგზავნოს. ასე რომ, კარიერული ზრდის პროცესი კიდევ უფრო იბიექტური გახდა. ამ კუთხით მომართვიანობაც გაიზიარდა, თუმცაც ტელეფონზე დარეკვით, რადგან მასნავლებელმა უკვე იცის, რომ დარეკვასაც კა აზრი აქვს. წელს საპრეტენზიო განაცხადების შე-

- რამდენი საპრეტენზიო განაცხადი შემოვიდა და შეცვლის თუ არა ეს მნიშვნელოვნად სტატუსის მინიჭების სურათს?

ქავევთა უფლებაები

**ქალადობისა და ბულინგის მაღალი მაჩვენებლები
– სახალხო დამსახურის მონიტორინგის შედეგები**

ლალი პელაძე

აააა, თუ გიჯიკეეე... მასწავლებელო ქოლოკავა მიეჩინა-
ვებს. ე ძირი, უჯიკე ერთი მაგას... ვაი, შე საცოდავო, თვითონ
საჯიკებელი ხარ, შეც ვის უნდა უჯიკო! - „იმერული ეკიზე-
ბის“ საბჭოური სკოლის გაკვეთილი სახალხო დამცველისა და
იუნისეფის მიერ ჩატარებულმა მონიტორინგის შედეგებმა
გამახსენა, რომელიც გასულ კვირას გასაჯაროვდა. მასწავ-
ლებელი, რომელიც მოსწავლეთა ბულინგს თვითონაც სიტყ-
ვიერი ძალადობით პასუხობს, მაყურებელში სიცილს იწვევდა
და რეჟისორის მიერ მხილებულ საბჭოთა სკოლის მანკიერ
მხარეს იუმორში ატარებდა. მას შემდეგ დიდი დრო გავიდა და
ბევრი რამეც შეიცვალა, ამ მიმართულებით კი – არაფერი, მე-
ტიც, როგორც ჩანს, ბულინგის თემაზ კიდევ უფრო ფართო
მასშტაბი შეიძინა და 21-ე საუკუნის სკოლაშიც სერიოზულ
გამოწვევად დარჩა. სახალხო დამცველის მიერ, გაეროს ბავშ-
ვთა ფონდის მხარდაჭერით, 2016-2017 სასწავლო წლის გან-
მავლობაში, საქართველოს მასშტაბით, ბავშვთა მიმართ ძა-
ლადობის შესახებ ჩატარებული მონიტორინგის შედეგად,
რომელმაც 109 ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულება
(მათგან 98 საჯარო სკოლაა, 5 – კერძო და 6 – სკოლა-პანსი-
ონი) მოიცვა, გამოვლინდა, რომ საქართველოს სკოლებში
მოსწავლეებისა და სკოლის თანამშრომლების ნაწილი ძალა-
დობად არ მიიჩნევს: ცემას, თავში წამორტყმას, ხელის კვრას,
ურისი აწევას, თმის მოქაჩივას.

ანგარიშის თანახმად, ძალადობის სხვადასხვა ფორმიდან ცალსახად იყვეთება ყვირილი, რომელსაც უფროსების მიერ გამოყენებულ მიმართვად ყველაზე მეტი მოსწავლე ასახელებს. ობჟატსმენის ცნობით, მოსწავლეების მიმართ ყვირილის პროცენტული მაჩვენებელი ასეთია: მანდატურები – 20%, სკოლის ადმინისტრაციის მხრიდან – 47%, დამრიგებლების შემთხვევაში – 61%, ხოლო საგნის მასწავლებლის მხრიდან – 78%. სკოლის თანამშრომელთა 25% ყვირილს ძალადობად არ მიიჩნევს. „მდგრამარეობა საქმაოდ მძიმეა როგორც ფიზიკური, ასევე ფსიქოლოგიური ძალადობის კუთხით. ბულინგი კვლავ სერიოზულ გამოწვევას წარმოადგენს, რაც სამწუხაროა. ძალიან ძეგვ პირს, რომელიც სკოლაში მუშაობს, არ აქვს ნათელი წარმოდგენა ბავშვთა მიმართ ძალადობის საკითხებზე და მისი პრევენციის და რეაგირების მექანიზმებზე. ცალკე გამოსაყოფა ისიც, რომ ზოგიერთი მოსწავლე და მასწავლებელი ძალადობად არ აღიქვას ძალადობის ცალკეულ სახეებს, როგორიცაა ცემა, თავში წარმოადგენს.“ – აცხადებს უჩა ნანუშევილი.

„დებილო!“, „სულელო“, „უჭკურო“, „დაუნონ“, „ლანირაკო“, „უტვინობონ“, „ბატებონ“, „ჩლუნგებონ“, „სახედრებონ“, „თახ-სირშევილებონ“, „ნუ წავრნავები ძალლებივით“, „დედა ნახე, მამა ნახე...“, „თქვენ ყველანი ციხეში ამოლპებით“, „ერმაკსაც წაულისართ“, „ოჯახში არ იზრდები?!“, „ჩემი შვილი რომ იყო, საჭმელს არ გაჭმევდი“, „შენი მშობლის ადგილზე სახლიდან არ გამოგიმევდი“, „ტყვილა ცითავ ტანსაცმელს“, „სისხლი გავიშრათ თქვენ“, „მათხოვრებონ“, „დეგენერატებონ“, „საღო-რეში იზრდებით“, „წადით და დებილ დედებს უთხარით ყვე-ლაფერი“ – მიმართვის ეს ფორმები კვლევაში სახელდება მოსნავლების მიმართ უფროსების მხრიდან დამატირებელ მიმართვებად. სამწუხაროდ, გამოვლინდა, რომ სკოლებში ხშირია ბავშვის მიმართ როგორც ფსიქოლოგიური, ისე ფიზი-კური ძალადობის შემთხვევები, უფროსების და თანატოლე-ბის მხრიდან. მოსნავლეთა შორის ბულინგი კი ურთიერთო-ბის გავრცელებული ფორმაა.

„ფოკუს ჯგუფებში, ცალკეულ შემთხვევებში გამოვლინდა პედაგოგების მხრიდან არასათანადო დამოკიდებულება ეთნიკური და რელიგიური უძცირესობის მოსწავლითა მიმართ. ბავშვები ყვებიან, რომ ისტორიის მასწავლებელი გაკეთოლის დაწყებამდე მთელ კლასს აღოცებს. კლასში რელიგიური და ეთნიკური უძცირესობის ნარმომადგენლებიც არიან, რომლებიც ლოცვის დროს ფეხზე უნდა ადგნენ. მეორე შეძთხვევაში, ფოკუს ჯგუფში მონაწილე ბავშვებში მოხვდნენ შშმ და ეთნიკური უძცირესობის ნარმომადგენელი მოსწავლეები. კლასში მყოფმა მასწავლებელმა აღნიშნა, რომ ერთი მოსწავლე „ინკლუზიური“ იყო, მეორე კი – „არაქართულენოვანი“ და ისინი არ უნდა შეგვერჩია, რადგან ვერაცერს გვეტყოდნენ. ამ მოსწავლეებმა თავი შერცხვენილად იგრძენს, – კითხვობთ ანგარიშს.

რაოდენობრივი კულევის მონაცემებით, მოსწავლეების ინფორმაციით, მათ მიმართ ძალადობრივ დამოკიდებულებას ყველაზე ხშირად მიმართავს დამრიგებელი და საგნის მასწავლებელი, ხოლო რაც შექება სკოლის ადმინისტრაციასა და მანდატურს, მიუხედავად იმისა, რომ ძალადობის სხვადასხვა ფორმების გამოყენების პროცენტული მაჩვენებლები გაცილებით მცირეა, არ უნდა დაგვრჩეს ყურადღების მიღმა რესპონდენტების რაოდენობა, რომლებიც ძალადობის ამა თუ იმფორმის გამოყენების შესახებ მიუთითებენ: მაგალითად, სკოლის ადმინისტრაციის წარმომადგენლის მიერ მოსწავლის ცემაზე საუბრობს 135 რესპონდენტი, თავში წამორტყმაზე – 240; ასევე, მანდატურის მიერ მოსწავლის ცემაზე მიუთითა 40-მა რესპონდენტმა, თავში წამორტყმაზე – 84-მა, ყურის აწევაზე – 89 რაც პონორონდმა.

საერთო იქ - მეცნიერებლების განხორციელებული მონიტორინგის შედეგებზე რომ მართლაც არასახარბიერლ და შემაშვილობელია, ამაში კიდევ უფრო დარწმუნდებით, თუკი მოს

მონიტორინგმა გამოავლინა, რომ სკოლის თანამშრომელთა შორის დაბალია ბავშვთა მიმართ ძალადობის შემთხვევაზე ბავშვე რეაგირების მექანიზმის ცოდნა. საქართველოს მთავრობის დადგენილება „ბავშვთა დაცვის მიმართვიანობის (რეფერინგების) პროცედურების დამტკიცების თაობაზე“, როგორც აღნიშნულ შემთხვევებზე რეაგირების სამოქმედო მექანიზმი, რესპონდენტთა მხოლოდ 2.8%-მა დაასახელა. ისიც ირკევა, რომ „მოსწავლეების უმრავლესობას არ აქვთ ინფორმაცია, თუ ვის უნდა მიმართოს მის მიმართ ძალადობის შემთხვევაზა.“

ლია გიგაური ოცხადებს, რომ სკოლაში, რა თქმა უნდა, „ძალადობის შემთხვევებზე რეაგირების მექანიზმი არსებობს და ძალიან მიკვირს, როცა ამას ვისმენ, რადგანაც სწორედ ამ მიმართულებით ჩვენთან ერთად მუშაობს იუნიუსეფიც და სახალხო დამცველის პარატიც. ყველა მოსხაცლემ, რომლის სკოლაშიც არის მანდატურის სამსახური და ფსიქოლოგიური სამსახური, ამავდროულად, ჰყავს კლასის დამრიგებელი, ზუსტად იცის, თუ ვის უნდა მიმართოს ძალადობის შემთხვევაში.“

მომდინარე, ჩვენ კიდევ უფრო დიდ გამოწვევებს ვხედავთ, რადგან არა მხოლოდ სასკოლო საზოგადოება, არამედ, ზოგადად, საზოგადოება უნდა აღიარებდეს, რომ ავრესიული მიმართვა, არატოლერანტული დამოკიდებულება ადამიანებს შორის არის ცუდი მაგალითი მასნავლებლებისთვის, რომელიც შემძლებ გადაის სკოლებში. როგორც გითხარით, სულ ორი წელია, რაც ამ მიმართულებით ვმუშაობთ და ისევ ბევრი სამუშაოა. როცა არავინ ფიქრობდა ამ საკითხზე, პრობლემაც არ ჩანდა, რაც უფრო სიღრმისეულად ვიკვლევთ, მით უფრო მეტი პრობლემა გამოვლინდება.

საბაზო და საშუალო ასაკის მოსწავლეებისთვის ეს საკითხები მეტად ცნობილია, შესაძლოა გამოკითხული მოსწავლეები იმ ასაკის არიან, რომლებიც არ სნავლობდნენ თავიანთი უფლებების შესახებ. ჩვენ სწორედ ამიტომ შევცვალეთ სასწავლო გეგმა და დაწყებით საფეხურზე, პროგრამაში, ბავშვთა უფლებების სწავლება შევიტანეთ. 2018-19 სასწავლო წლიდან დაიწყება საგნის „მე და საზოგადოება“ სწავლება, რომლის დახმარებით, უფლებებსა და პასუხისმგებლობებთა ერთად, მოხდება მათი ცნობიერების ამაღლება იმ მიმართულებითაც, თუ როგორ იმოქმედოს თითოეულმა მოსწავლემ, თუკი ძალადობის ან ბულინგის მსხვერპლი აღმოჩნდება.“

მანამდე კი, ვიდრე „მე და საზოგადოების“ სკოლები სწავლება დაიწყება, ლია გიგაური ამბობს, რომ სკოლაში ძალადობრივ ფაქტებზე მანდატურის სამსახური რეაგირებს. „თუკი მანდატური ასეთ ფაქტს დააფიქსირებს, ინციდეს რეაგირებას მუხედავად იმისა, ადასტურებს თუ არა მასნავლებელი ან მოსწავლე ფაქტს. ჩვენ ამ მხრივ საკმაოდ მკაცრო რეაგირებები გვერდნა და არაერთმა მასნავლებელმა მიიღო დისციპლინური სახლელი ან განთავისუფლდა სკოლიდან. მეტსაც გვეტყვით, 441 რეფერირება დაფიქსირდა და 500-ზე მეტი მოსწავლის შემთხვევა სოციალურ სამსახურში იყო რეფერირებული. ყველდღიურო დაკვირვება გვიჩვენებს, რომ უფრო მეტი უნდა გიმუშაოთ დროიდების ასამაღლებლად მოსწავლეებთან, მასნავლებლებთან და სკოლის ადმინისტრაციასთან, რომელიც გადამწყვეტ როლს ასრულებს ამ პროცესების მენეჯმენტში, რადგანაც რეაგირების მექანიზმი სწორედ სკოლის შინაგანანებსზეა მიბმული. თითოეულ სკოლას უნდა მივცეთ სწორი, სწრაფი და უფერტური გადაწყვეტილების მიღების საშუალება, ისე, რომ არ დაზარალობა, არა მოსწავლის საშუალებას მოვამზადოთ.“

სპორტი

უცნაური დასასრული ზამრებში

ამ დღებში, ზაგრებში, მსოფლიოს ჩემპიონატი ჩატარდა ახალგაზრდა ძიუდოსტა შორის, რომელიც ჩვენებმა წარმატებით დაიწყეს, მაგრამ უცნაურად დასასრულეს: პირველ ორ დღეს, როცა მასტენონისნები ჭიდაობდნენ, ნაკრებმაც „იფრინა“ და 3 მონაწილიდნი ამდენივე მედალი მოპოვა: 1 ოქრო და 2 ბრინჯა, მაგრამ მომდევნო ორ დღეს, როცა ხორვატული ტატამი მძიმენონისნებს დაეთმოთ, თითქოს სპორტსმენებიც დამიმდენენ და ერთი მედალიც ვერ მოვაპოვეთ. ევროპის ჩემპიონატზე არცთუ წარმატებული გამოსვლის შემდეგ, ჩვენმა ნაკრებმა სარელაქსაციო-აღდგენითი შეკრება გაიარა ურებში, რომელიც მსუბუქონონისნებს მართლაც მოუხდათ, ამ, ნონათ ზედა ოთხეულზე კი რა გითხრათ...

ზაგრებში მსოფლიო ჩემპიონი კასპელი ჯაბა პაპინაშვილი გახდა 55 კილოგრამში, ის უმჩატეს წონაში – 60 კილოგრამში ეროვნული ნაკრების ლიდერის, ევროპის ჩემპიონისა და

მსოფლიო პრიზიორის, ამირან პაპინაშვილის უმცროსი ქმაა. არაა გამორიცხული, უმცროსმა ძამაშ მიმდინარე ოლიმპიურ ციულშივე შეჯიბრის უფროსი ძმა, თუ არადა, უფრო შორეულ მომავალში ეს გადადავლია.

ბრინჯაოს მედლებს დმანისელი ბაგრატ ნინიაშვილი (66) და ხაშურელი ტატო გრიგალაშვილი (73) დაუუფლენ. ალასანდრავია, რომ გრიგალაშვილმა წლეულს უკვე ეროვნულ წარებებიც იჭიდავა – მარტიმი თბილისში „დიდ პრიზზე“ გამოვიდა და მხოლოდ ერთი მოგება დააკლდა ბრინჯაოს მედლამდე, მეუთე ადგლზე დარჩა. ამის მიუხედავდ, გულშემატკიცრს თავი ძალიან კარგი, მშვიდი და დამაჯერებელი ჭიდაობით დაამასხვრა. უმცროსი პაპინაშვილი თუ უფროსი ძმის შემცვლელად მოიაზრება, გრიგალაშვილს თვით თლიმისურ ჩემპიონ ლამა შავ-დათუაშვილის წარმატებათა გამგრძელებლად მიიჩნევენ.

ძიუდოს საოჯახო დინასტიის წარმომადგენელია ბაგრატ ნინიაშვილიც – ზაგრებში მისი უფროსი ძმა, ვანო ნინიაშვილიც ჭიდაობდა 55 კილოგრამში, მაგრამ ერთი გამარჯვება დაკლდა ბრინჯაოს მოპოვებამდე, მეუთეზე დარჩა.

ხორვატიაში ჩემპიონი სამა გოგოვაც გამოდიოდა: ეთერ ლი-ბარტელანი (52), მარიამ ჭანტურიანი (63) და სომხემვილი (78). ამათგან ბოლო ირ ჯერ კიდევ ჭაბუკა წარმატების ნერია, პირველი კი წლეულს გადმოვიდა აქ. მათ ასაკით გაცი-

ლებით უფროსებთან უწევდათ ჭიდაობა, ჭანტურია და სომხიშვილი კი გუნდური ტურნირის გამო წააუცვას, მოგეხსენებათ, ძიუდოში გუნდური შეჯიბრებები უკვე შერეული პროცესით ტარდება, ანუ გოგონები და ბიჭები ერთ წარებად ჭიდაობენ. თან არივეს ზედა წონაში მოუწია გამოსვლა. ეს სამეული უმედლოზ კი დარჩა, მაგრამ ჩემპიონატს თავისი კვლი ცველ დაატყო მშვინიერ გდებებით. სხვათ შორის, ბოლო ირ დღის განმავლობაში სომხიშვილი აღმოჩნდა ჩვენი ერთადერთი მონაწილე, რომელიც დამაშვიდებელ წრეში გადავიდა. საბოლოოდ მეურიდე ადგილზე დარჩა, რაც ურიგო შედეგი არაა.

„საბურთალო“ გეორგი ეტაპზე

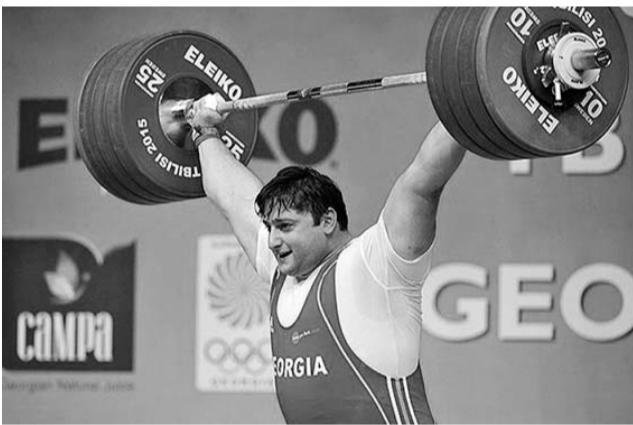
თბილისის „საბურთალოს“ ჭაბუკა გუნდი უეფას ჭაბუკა ლიგის მეორე წევეში გვიდა. საამისოდ ქართველმა ფეხბურთელებმა, ორრაუნდიან საქანოდ დაბაბულსა და დრამატულ შეცვერაში, თურქული „ბურსასფორის“ თანატოლთა გუნდი ჩამოიშორეს გზიდან.

არადა, პირველი შეხედრის შემდეგ, ამას ძნელად თუ იფიქრებდა ვინმე, რადგან რევაზ გოცირიძის შეგირდებმა ის პეტრობა, სტუმრად, 1:0 მოიგეს. ჩვენს მდგომარეობას პრივილეგიებულ ელფერს ის ფატიციც სქენდა, რომ განმეორებითი შეცვერდა სახლში გვინევდა, ხოლო ასეთი დასაწყისის შემდეგ წარუმატებლობა ძნელი წარმოსადგენი იყო. არადა, ძირითადი მარცხენაში მარცხენა დღიურის გადავურჩინა.

თბილისეური დაინირისპირება თურქთა შეტევით დაიწყოდა, უკვე მე-8 წლით უცური ბურთის მეტაზოდ ბურთის მეტაზოდ და ამაგრა 1:0. ამ ამბიდან ხუთით უცური მას ისევ შეეძლო გატანა, ამჯერად – პენალტის ნიშნულიდან, მაგრამ მეკარე ნასყიდაშვილმა გადაგვარჩინა. ამის მიუხედავად, ჩვენები გოლის გატანას ვერაფრით ახერხებდნენ და საქმე დამატებითი დროისეკე მიდიოდა. საბედნიეროდ, ნაესი 85-ე წლით გატყდა, შეცვლაზე შესულმა იური ტაბატაძემ გადაგვარჩინა.

უეფას ჭაბუკა ლიგის მომდევნო წევების გამო წევების შეტევით სტუმრის „ბრძობარაციას“. ჩვენები პირველ შეცვერას ისევ სტუმრად გამართავენ, 1 ნოემბერს, მეტოქეს კი შინ, სამ კვირაში, 22-ში უმასპინძლებენ.

სარეკორდო ჩემპიონატი

მიმე წონაში წარმატებით გამოივიდა იქ ახლახან გადასული გორგი ჩენები, რომელსაც ცხარე ბრძოლა ჰქონდა სომხის სიმბობის გარტიროსანთან. სამოვა ჯერზე ვერცხლს დასჯერდა, მარტიროსანთან კასმივეგან გაუსწორო, თან ირჭიდში დაგრივებული 433 ქულით მსოფლიოს ახალი რეკორდიც დაამყარა.

ალანგენტში პოტერიდა იმდენად დამაჯერებლად გამოვიდა, ახლოსაც არ გაიკარა არავინ. მას ძირითადი კონკურენცია ტატევ ჰაკობინგა გაუნია, თუმცა ესეც ძალზე პირობითად ითქმის, სამივე დისტანციაზე იმდენად ჩამორჩა ჩვენებურს. ატაცი გოტფრიდა 123 კილოგრამით მოიგო, სომების ანგარიშზე კი 105 იყო. კიდევ უფრო დიდი იყო მისი უპირატესობა აკვრაში (ცხადია, ორივე მოძრაობაში ექვსივე ცდა გამოიყენა): 140 კილო 123-ს ნინაღდმდე. ორჭიდა პიტფრიდმა 263 კილოგრამით მოიგო, პარაბინმე კი 228 დაგროვა.

23-წლამდე ბიჭები, 62 კილოგრამში, ევროპის შარშან-დელ პირველობაზეც, ორ მედალოსანი გვყავდა და ახლაც ასეა. თან მედლები ამჯერადაც იმავე ათლეტებმა მოიპოვეს, ოლონდ პირადი შედევი გაუმჯობესებს: შარშან რამინ რამინ შამილშვილი და მოთა მიშველიდებული თუ მეორე-მესამეზე იყვნენ, ახლა პირველ-მეორეზე გავითავენ. ამ დუტიციდან განსაკუთრებული წარმატებით მიშველიდებული გამოვიდა, სამივეგან გაიმარჯვა, შამილშვილმა კი ირ ვერცხლი და ერთი ბრინჯაოს აღმარჯვება მოიპოვება. 69 კილოგრამში გოგო ჩენებიდებ აკვრაში მცირე ექო მოიპოვა 174 კილოთი, ატაცი – მესამე, ორჭიდმე კი მეორე იყო 308-ით. ჩვენს ნაკრებს მეუთე იქრო ლონგინოვის ბრეგაძემ მოხუთა 105 კილოში, 176-იანი შტანგა აიტაცა, ორჭიდმე კი მეორე იყო 375-ით. გუნდს ორი ბრინჯაოსთი შეენია გოდერძი ბერძელიდე (56) – აკვრაში გამოსვლა 135-ით დაასრულა, ორჭიდში კი 246 დააგროვა.

სარეკორდო შედეგით დაასრულა ალბანეთის ქალაქ დურეში, ახალგაზრდულ და 23-წლამდელთა ეროვნის ჩემპიონატი ჩატარება ნაკრებში. იქ სულ 12 სპორტსმენი გვყავდა – 5 უმცროსებში და 7 უფროსებში, რომლებმაც, ჯამში, ცალკეულ მოძრაობებსა თუ ირჭიდში, 27 მედალი მოიპოვეს! ბოლო წლებში, ქართული ძალოსნობა აღმარჯვლის გზაზე და როგორც უფროსები, ასევე ასაკობრივი გუნდების წევრები, ევროპისა თუ მსოფლიო პირველობებზე, დიდი წარმატებით ეჭიდებინ მძიმე შტანგებს, რომლებსაც თანადათან ემატება დისკები, მაგრამ ასე ხევრიელად მედლები ჯერ არსად გამუშვეტამდება. სარტყელისანის ტურნირში გვიდები გამოდიოდა: ეთერ ლი-ბარტელანი (52), მარიამ ჭანტურიანი (63) და სომხემვილი (78). ამათგან ბოლო ირ ჯერ კიდევ ჭაბუკა წარმატების ნერია, პირველი კი წლეულს გადმოვიდა აქ. მათ ასაკით გაცი-

ალანგენტში ასაკიანმა გუნდმა, ჯამში, 11 მედალი მოიპოვა – 5 ოქრო, 4 ვერცხლი და 2 ბრინჯაო. გამარჯვეს საერთო გუნდური ჩატარებისას ანგარიშზე კი თანაც, როს იოლიმპიადის შემდეგ ტარადიციად გვექცა, მძიმე წევრებში, კვარცხელებებზე რომ ქართველი ერთად, ამჯერად ეს ახალგაზრდებში და 23-იანებში – 62-ში მოხდა. იძენია, ეს სასიამოვნო ტრადიცია მომავალშიც ბევრჯერ გამომორდება.

ახალგაზრდების 5-კაციანმა გუნდმა, ჯამში, 11 მედალი მოიპოვა – 5 ოქრო, 4 ვერცხლი და 2 ბრინჯაო. გამარჯვეს საერთო გუნდური ჩატარებისას ანგარიშზე კი თანაც, როს იოლიმპიადის შემდეგ ტარადიციად გვექცა, მძიმე წევრებში, საერთო თაობაში და 2 ბრინჯაო. გამარჯვეს საერთო გუნდური ჩატარებისას ანგარიშზე კი თანაც, როს იოლიმპიადის შემდეგ ტარადიციად გვექცა, მძიმე წევრებში, საერთო თაობაში და 2 ბრინჯაო. გამარჯვეს საერთო გუნდური ჩატარებისას ანგარიშზე კი თანაც, როს იოლიმპიადის შემდეგ ტარადიციად გვექცა, მძიმე წევრებში, საერთო თაობაში და 2 ბრინჯაო. გამარჯვეს საერთო

